

КАРАР

« 11 » июль 2022 ел

№ 11

2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының
Урыс авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү
Программасын кабул итү турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 № 131-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 24.07.2007 № 209-ФЗ Федераль закон, Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының «Урыс авыл жирлегендә» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә Башкарма комитеты

КАРАР ЧЫГАРА:

1. «2021-2025 елга Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасын кабул итү турында» 2021 елның 8 ноябрендәге №19 Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә Башкарма комитеты карарын үз көчен югалткан дип танырга.
2. Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә 2022 - 2025 елларга кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү Программасын кабул итергә.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.
4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Жирлекче

И.С. Аксюкова

И.С. Аксюкова

кабул итү
№11 Минзәлә
Жирлеги үз

Урыс авыл
жирлеги үстерү

**2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль
районының Урыс авыл әңирлегендә кече һәм урта әшқуарлыкны үстерү
Программасы**

Минзәлә
(Урыс авылы)

Программа паспорты

2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү

<p>Программаның исеме:</p>	<p>2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү Программасы.</p>
<p>Программаның заказ бирүчесе</p>	<p>Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль районы Урыс авыл жирлеге Башкарма комитеты</p>
<p>Программаның максатлары:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә кече бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тудыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру; - халыкның мәшгульлеген тәмин итү һәм үзмәшгульдекне үстерү.
<p>Программаның бурычлары:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны артуы; - өстәмә эш урыннары булдыру, кече һәм урта бизнестә эшләүчеләр санының еллык үсеше; - продукция, эшләр, хезмәт күрсәтүләр чыгаруның гомуми күләмендә кече предприятиеләр өлешенең еллык үсеше; - жирлек бюджетына кече һәм урта бизнестан салым кертемнәре өлешен арттыру; - авыл хужалыгы житештерүен үстерүгә ярдәм итү; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын булдыру һәм аның эшчәнлеген тәмин итү; - кече эшкуарлыкка ярдәм инфраструктурасы кысаларында кече предприятиеләргә методик, мәгълүмати консультация, белем бирү һәм хокукый ярдәм күрсәтү.
<p>Программа белән идарә итү</p>	<p>Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль районы Урыс авыл жирлеге Башкарма комитеты</p>
<p>Программаның финанслау чыганаклары</p>	<p>Жирлек бюджеты: 10 мең сум күләмендә, шул исәптән еллар буенча:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 2022 ел - 2,5 мең сум;

	2) 2023 ел - 2,5 мең сум; 3) 2024 ел - 2,5 мең сум; 4) 2025 ел - 2,5 мең сум.
Программаның төп башкаручылары	Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль районы Урыс авыл җирлегә Башкарма комитеты
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль районы Урыс авыл җирлегә Башкарма комитеты

Программаның бүлекләре:

1. Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкның торышын анализлау
2. Кече һәм урта эшкуарлыкның үстерү сораулары һәм аларны программа ысуллары белән хәл итү кирәклеген нигезләү
3. Программаның социаль-иқтисадый нәтижәләлеген бәяләү көтелә
4. Эшкуарлык эшчәнлегенен өстенлекле төрләре
5. 2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкның үстерү программасының төп чаралары.

1. Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкның торышына анализ

Кече һәм урта эшкуарлыкның үстерү хужалык итүнең базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар иқтисады үскән илләрдә кече эшкуарлык дәүләт иқтисадының нигезе, хужалык үсешенен двигателе булып тора, чөнки бу теләсә кайсы жәмгыятьнең эш тормышының динамик һәм сыгылмалы формасы.

Базар хужалыгы системасы шартларында кече һәм урта эшкуарлыкның аерым ролен түбәндәге факторлар билгәли:

үз тормышын һәм лаеклы тормыш дәрәжәсен мөстәкыйль тәэмин итүче һәм гражданлык жәмгыятенен тотрыкландыручы төп сәяси көче булган урта сыйныф өлешен арттыру;

кече һәм урта эшкуарлык секторында яңа эш урыннары булдыру өчен зур потенциал булу, эшсезлек һәм жәмгыятьтә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү;

халыкның төп массасы ижтимагый психологиясен һәм тормыш ориентирларын үзгәртү;

кече һәм урта эшкуарлыкның сыгылмалылыгы һәм житештерү структурасын тиз арада үзгәртеп кору, яңа технологияләр һәм фәнни эшләнмәләргә оператив рәвештә булдыру һәм куллану.

Урыс авыл җирлеге

Татарстан Республикасы

Урыс авыл җирлеге

Шуңа бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә кече эшкуарлыкны үстерү программасын эшләү һәм гамәлгә ашыру ихтыяжы туа.

Бүгенге көндә безнең авылда Россия Федерациясе Хөкүмәтенен, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органының максатчан сәясәте нәтижәсендә бизнесны актив үстерү өчен барлык ресурслар бар.

2. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү сораулары һәм аларны программа ысуллары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлык шактый нык позициядә булуга карамастан, кайбер сораулар элеккечә хәл ителмәгән килеш кала бирә.

Авылда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеген тоткарлаучы факторлар булып тора:

-инвестицион ресурслардан файдалану кыенлаша, кредит ресурсларының һәркем файдалана алырлык булуы фондында үз финанс чараларын житмәве;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр турында житәрлек дәрәжәдә хәбәрдар булмау, эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда хакимият органнарының административ киртәләре һәм төгәл регламентлары булмау;

Эшкуарлык эшчәнлеге субъектлары тарафыннан карарлар кабул итүне һәм гамәлгә ашыруны таләп итә торган сораулар түбәндәгеләр:

- кече эшкуарлык субъектларының югары булмаган социаль жаваплылыгы (ялланган хезмәткәрләр белән хезмәт мөнәсәбәтләрен рәсмиләштермәү, хезмәт өчен түләү фондын киметү һәм аны «конвертлы» формада түләү, мәжбүри пенсия иминләштерүе һәм социаль иминләштерү турындагы законнарны үтәмәү);

Гамәлдәге каршылыкларны бетерү һәм авылда кече һәм урта эшкуарлыкны алга таба эзлекле үстерү бары тик мәгълүмат, белем бирү, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү, эшлекле контактлар һәм кооперацияләр урнаштыру, шулай ук коллектив ихтыяж барлыкка килергә мөмкин булган башка аспектларда ярдәм күрсәтү юлы белән аны үстерү өчен уңайлы шартлар тудыру урыннарында максатчан эш алып бару нигезендә генә мөмкин. Программа жирле хакимият органнарының, шулай ук билгеләнгән максатларга ирешү өчен дәүләтнеке булмаган оешмаларның көчләрен берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

3. Программаның социаль-иқтисадый нәтижәләгән бәяләү көтеләү.

Программа Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаны үтәү түбәндәгеләргә ярдәм итәчәк:

- районда икътисадый һәм социаль тотрыклылыкның иң мөһим элементларыннан берсе буларак кече эшкуарлыкны төзүне һәм аның тотрыклы эшчәнлеген стимуллаштыручы уңайлы икътисадый мохит формалаштыруга;

- кече һәм урта эшкуарлыкның үсеш темпларын арттыруга, эшчәнлек даирәләрен киңәйтүгә һәм кече предприятиеләрне икътисадый ныгытуга;

- жирлек бюджетына салым һәм салым булмаган керемнәр арту;

- мәшгульлекнең өстәмә мөмкинлекләре барлыкка килүгә, кече эшкуарлыкта эшләүче хезмәткәрләрнең хезмәт хакы дәрәжәсен күтәрүгә;

- товар базарын конкуренциягә сәләтле продукция һәм жирле житештерү хезмәтләре белән баету;

- кече һәм урта эшкуарлыкның социаль җаваплылыгын арттыруга.

4. Эшкуарлык эшчәнлеген өстенлекле төрләр.

Район халкының тормышын яхшыртуга юнәлтелгән тотрыклы икътисадый үсешне тәмин итү максатларында эшкуарлык эшчәнлеген өстенлекле төрләр билгеләнде:

- авыл хужалыгы продукциясен житештерү;

- халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү;

- транспорт һәм элемент өлкәсе;

- төзелеш;

- социаль хезмәтләр күрсәтү өлкәсе.

иң мөһим

ныгытуга;

арту;

күтәрүгә;

төрүгә;

арттыруга.

арттыруга.

тотрыклы

эшчәнлеген

5. 2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасының төп чаралары.

№ п/ п	Чаралар исемлеге	Нәтижә	Финанслау чыганагы	Үтәү вакыты
1	2	3	4	5
1. Кече һәм урта эшкуарлыкны нәтижәле үстерү өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киртэләрне киметү				
1	Эшкуарлык өлкәсендә норматив-хокукый база булдыру	Кече эшкуарлыкка ярдәм буенча нәтижәле оештыру һәм башка чаралар үткөрү	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар
2	Кече эшкуарлыкны үстерүгә комачаулый торган административ киртэләрне бетерү. Контроль-рөхсәт практикасын оптимизацияләү юлы белән дәүләт, кулланучылар һәм эшкуарлар мәнфәгатьләрен яраштыруны тәэмин итү	Сораштырыла торган документларның төгәл, үтә күренмәле регламентын һәм аларны карауның төгәл срокларын күрсәтеп, хезмәтләр эшчәнлегенә төгәл, үтә күренмәле регламентын булдыру, шул исәптән: һәр этапта жир кишәрлекләрен милеккә (арендага) рәсмиләштерү, төзелешкә һәм реконструкцияләүгә проект документациясен карау, вывескаларга һәм реклама мәгълүматына рөхсәтләр рәсмиләштерү, биналарны торак булмаган урынга күчерү һәм киресенчә, биналарны яңадан	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар.

		планлаштыруга рөхсәтләрне рәсмиләштерү һ.б.		
3	Коррупциягә каршы көрәшкә юнәлдерелгән чараларны камилләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү	Коррупциягә каршы үз-үзенә тотышның уңай тәҗрибәсен гомумиләштерү һәм тарату. Эшқуарларның коррупция фактларына каршы торуын арттыру, бизнес алып баруның этик дәрәжәсен күтәрү, кече эшқуарлык субъектларының хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар

2. Эшқуарлыкның инновацион үсешә (инфраструктураны үстерү, инновацион потенциалны гамәлгә ашыру, яшьләрне инновацион процесска жәлеп итү)

1	Яшьләрне эшқуарлыкка жәлеп итүгә юнәлдерелгән чаралар комплексын үткәрү, шул исәптән укыту, мәгълүмати тәэмин итү, конкурслар һәм ярышлар, ярминкәләр, конференцияләр, бизнес-фестивальләр уздыру һәм башкалар.	Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү. Яшь белгечләрне эшкә урнаштыру мәсьәләсен өлешчә хәл итү	Жирлек бюджеты акчалары	2022г.-2000 сум 2023г.-2000 сум 2024г.-2000 сум 2025г.-2000 сум
---	---	---	-------------------------	--

3. Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына финанс-кредит һәм мөлкәт ярдәме

1	Инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен инвесторлар эзләүдә кече эшкуарлык субъектларына ярдәм	Кече эшкуарлык субъектларының потенциалы инвесторлар белән үзара хезмәттәшлеген оештыру, кече эшкуарлык субъектларының инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен банк финанславын һәм шәхси капиталын жәлеп итү	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар
2	Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегенә икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегендә жир кишәрлекләре, торак булмаган урыннар белән тәмин итүдә кече эшкуарлык субъектларына ярдәм итү	Шәһәр икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында кече һәм урта предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәмин итү, эшкуарларның районда уздырыла торган тендерлар, аукционнар турында хәбәрдарлыгын арттыру	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар
3	Милли һәм мәдәни үзенчәлекләрдә урта һәм кече эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм	Жирлек бюджеты акчалары	2022г.-500 сум 2023г.-500 сум 2024г.-500 сум 2025г.-500 сум

4. Кече һәм урта эшкуарлыкка мәгълүмати-консультация ярдәме

1	Районда кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм күрсәтү һәм үстерү өлкәсендә уздырыла торган чараларны мәгълүмати тәмин итү. Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегенә Башкарма комитеты үткәрә торган конкурсларда, күргәзмәләрдә,	Кече һәм урта бизнес вәкилләренен алдынгы эш тәҗрибәсен системалаштыру һәм тарату. Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегенә Башкарма комитеты үткәрә торган конкурсларда, күргәзмәләрдә,	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар
---	--	--	----------------------	-----------------

		башка чараларда катнашуга кече эшкуарлык субъектларын жэлеп итү		
5. Эшкуарның уңай имиджын һәм кече һәм урта эшкуарлык турында уңай жәмәгать фикерен формалаштыру				
1	Күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуга кече эшкуарлык субъектларын жэлеп итү.	Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Урыс авыл жирлегенә социаль-иқтисадый үсешендә эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү, эшкуарлык эшчәнлегенә иң яхшы субъектларының алдынгы эш тәҗрибәсен тарату, кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар